

Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на околната среда и водите

Нормативен акт: Проект на ПМС за приемане на Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда

Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

2021 г.

Лице за контакт: Антон Пейчев

Телефон и ел. поща: 02/9406580;
apeychev@moew.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проектът на акт се разработва на основание чл. 13, ал.1 от Закона за управление на отпадъците.

В ЕС 80-85 % от морските отпадъци, измерени чрез преброяване на отпадъците по плажовете, представляват пластмаса, като 50 % от тях са пластмасови изделия за еднократна употреба, а 27 % са изделия, свързани с риболова. Тези 50% се равняват на 17 вида/групи еднократни пластмасови продукти. Данните на ниво ЕС се потвърждават и на национално ниво от извършени замервания на събрани и почистени отпадъци по българското Черноморие.

Оптималното решение за определена преобладаваща част от тези продукти, за които е налице прекомерна употреба и същевременно има достъпни алтернативи, е забраната за пускането им на пазара на територията на България. Проблемът не може да бъде разрешен в рамките на настоящото законодателство, тъй като такава забрана не е въведена до момента. Забраната следва и от директивното изискване (ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/904 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда) за задължителното ѝ въвеждане от всяка ДЧ поотделно за нейната територия.

Страните в целия ЕС се подготвят за прилагането или вече са въвели нормативни актове, които транспонират изискванията на Директивата в националната си законодателна рамка.

Испания разработва акт за въвеждане на такси за пластмасовите продукти и забрана на пластмаси за еднократна употреба, както и други екологични мерки - забрани за стоки за еднократна употреба, като сламки, пръчки за балони и пластмасови прибори за хранене.

Гърция прекратява използването на пластмаси за еднократна употреба от юли 2021 г. Забраната обхваща пластмасови продукти за еднократна употреба - пластмасови торбички, сламки, бъркалки за кафе, бутилки и повечето опаковки за храни.

Германия забранява пластмасовите изделия за еднократна употреба в съответствие с крайния срок на Директивата.

Холандия забранява пластмасовите изделия за еднократна употреба и въвежда образователна кампания за алтернативи на пластмасите за еднократна употреба.

Франция приема акт чрез който въвежда нов икономически модел включващ ниско потребление на невъзобновяеми ресурси, повторно използване на отпадъците като ресурс, продукти с по-дълъг полезен живот, рециклиране на 100% пластмаси.

Проблем 1 „Нарастващото образуване на отпадъци от еднократни пластмасови продукти и изхвърлянето им в околната среда и замърсяване, в частност в морската среда“

Пластмасовите продукти за еднократна употреба включват разнообразна гама от често използвани бързооборотни потребителски продукти, които се изхвърлят след като са били използвани веднъж за целта, за която са предоставени, но рядко се рециклират и лесно се превръщат в отпадъци. Използването на една част от тези продукти предимно на открито, води до образуване на малки по размер отпадъци, които се изхвърлят нерегламентирано, както в резултат на безотговорно поведение на потребителите, така и неволно.

Поради голямата функционалност и относително ниската цена на пластмасата този материал все повече се разпространява повсеместно в ежедневието. Макар пластмасата да играе полезна роля в икономиката и да намира място в основни приложения в много сектори, нарастващата ѝ употреба при приложения с кратък жизнен цикъл, които не са предназначени за повторна употреба или рентабилно рециклиране, означава, че свързаните с тях модели на производство и потребление стават все по-неефикасни и линейни.

Значителното отрицателно въздействие на определени пластмасови продукти върху околната среда, здравето и икономиката налага създаването на специална правна уредба за ефективното намаляване на тези отрицателни последици.

Замърсяването с морски отпадъци има и трансграничен характер и се признава като все по-голям глобален проблем.

Проблем 2 „Недостатъчна степен на разделно събиране и рециклиране на определени материали с висок потенциал за кръговата икономика, недостатъчно търсене на рециклиран материал и загуба на ресурси“

Досега целите по рециклиране на отпадъци от опаковки са заложили и изпълнявани по потоци материалите – хартия, пластмаса, стъкло и др. без да се поставя акцент върху определени видове пластмаса какъвто е полиетилен-терефталатът (PET), които са с по-висока стойност и възможност за влагане като рециклиран материал във висококачествени продукти. За самия PET материал от своя страна досега не е имало специфични изисквания, както за събиране, така и за влагането му като рециклирана суровина в производството на същите видове продукти.

Пластмасовите бутилки за напитки, за разлика от опаковките на храни и хранителни продукти, водят до образуването на чист отпадък. По тази причина, ако бъдат разделно събрани отпадъците от PET бутилки, се гарантира 100% рециклируемост на материала. Поради липсата обаче на разделно събиране отделно само за този отпадък, не може да се гарантира неговия произход и необходимото качество. Това води до недостатъчно доверие към рециклирания PET материал и това дали е подходящ за влагане отново в производството на продукти за контакт с храни, за които са налице много по-строги изисквания от други продукти. Същевременно липсва и стимул за разрешаване на проблема с гарантиране на качеството на рециклирания PET материал само на пазарен принцип.

В рамките на сегашното законодателство не са налице достатъчно изисквания, които да гарантират разширяване на системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки по начин, който да обезпечи инфраструктура за разделно събиране само на този вид отпадъци, в непосредствена близост до източниците на образуване.

Механизъм за разрешаване на проблема е въвеждането на конкретна цел за разделно събиране само на PET бутилки, задължението събраните количества да бъдат предназначени само за рециклиране в продукти в контакт с храни, както и въвеждането за влягане на задължителен процент рециклиран материал в пусканите на пазара бутилки за напитки от PET.

Тези цели и задължения липсват до момента в националното законодателство, като тяхното въвеждане произтича и от ангажимента на България като ДЧ съгласно посочената директива. В нея са заложили конкретни цели от 90% разделно събиране към 2029 г. на PET бутилки за напитки с вместимост до 3 литра, както и задължително влягане на 30% рециклиран PET към 2030 г. като средно тегло от цялото пуснато на пазара количество на PET бутилки за напитки с вместимост до 3 литра.

Проблем 3 „Неустойчиво и прекомерно потребление и недостатъчна информираност на потребителите за съдържанието на пластмаса в определени продукти и вредата от тяхното неправилно изхвърляне“

За някои пластмасови продукти за еднократна употреба все още не съществуват подходящи и устойчиви леснодостъпни алтернативи, което прави тяхната забрана неприложима. Едновременно с това тяхно потребление се увеличава. Удобството и тяхната хигиенната функция много лесно преминава към прекомерна и излишна употреба. Хигиената е и чест аргумент за използване поради твърде ниската себестойност като разход. Липсата на разделно събиране и управлението на отпадъците не се поемат от генераторите или от търговските обекти, които ги използват. Нарастващото използване на подобни продукти води и до повишено използване ресурси, без да е налице възможност за постигане на кръгова икономика. Използването на пластмасови кутии и съдове за храна води след себе си допълнителни разходи по третиране, поради което дори и събирани не се рециклират.

Някои пластмасови продукти за еднократна употреба завършват пътя си в околната среда в резултат на неправилно обезвреждане чрез канализационната система или друго неправилно изхвърляне в околната среда. Освен това обезвреждането чрез канализационната система може да нанесе значителни икономически щети на канализационните мрежи поради запушване на помпите и тръбите. При тези продукти често съществува значителен недостиг на информация за характеристиките на материалите в тях и за това, че те съдържат пластмаса и съответно не са биоразградими, както и за подходящите методи за обезвреждане на отпадъците. Пример за това са и кутии за храна и чашки, изработени частично от пластмаса, поради което не се разграждат биологично.

Ето защо пластмасовите продукти за еднократна употреба, които често се обезвреждат неправилно чрез канализационната система или по друг неподходящ начин, следва да подлежат на изисквания за маркировка. Маркировката следва да информира потребителите за подходящите варианти за управление на отпадъците от продукта, както и за наличието на пластмаси в продукта и за произтичащото от това отрицателно въздействие върху околната среда от замърсяване.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Цел 1 „Намаляване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти“

Ограничаване на замърсяване, произтичащо от прекомерна употреба, липса на разделно събиране и невнимателно отношение на крайните потребители на местата на директна консумация и образуване на отпадъците. Постигане на устойчиво намалено потребление на тези продукти до 2026 г.

Цел 2 „Повишаване на разделното събиране на пластмасови отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини“

Постигане на 30% съдържание на рециклируем материал в РЕТ бутилките, постигане на 90% разделно събиране на РЕТ бутилки и осигуряването на качествена рециклируема суровина с национален произход, подходяща за производство на продукти за контакт с храни.

Цел 3 „Създаване на възможности и прилагане на устойчиви бизнес модели и продукти“

Въвеждане на масово използване на продукти за многократна употреба като чаши и съдове за храна, преориентиране на производители и търговци към многократни продукти, разработване на нови продукти и материали, които са с нисък въглероден отпечатък на производство и възможност за биоразграждане.

Цел 4 „Намаляване на разходите по управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците“

Намаляване на разходите за общините от почистване чрез осигуряване на разширена отговорност на производителя за тяхното покриване и повишаване на съзнанието и информираността на гражданите, водещи до намаляване на нерегламентирано изхвърлените отпадъци до 2025 г.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

1. Производители на еднократни пластмасови продукти, за които се въвеждат забрани – около 60 бр. юридически лица.

По данни на Браншова асоциация Полимери са идентифицирани около 60 фирми, които произвеждат пластмасови чинийки, прибори и сламки – основните еднократни пластмасови продукти, за които ще бъде въведена забрана за пускане на пазара. Преобладаваща част от тези дружества са микро и малки предприятия.

2. Лица, които пускат на пазара вода, безалкохолни и алкохолни напитки в бутилки от РЕТ около 40 бр.

Лицата, които пускат на пазара напитки в бутилки от РЕТ са идентифицирани основно като членове на Асоциация на производителите на безалкохолни напитки в България и Съюз на пивоварите в България. В допълнение към тях са няколко големи производители като Нова Трейд ЕООД, Ломско Пиво АД, Горна Баня АД и останалите лица, които пускат на пазара бутилирана минерална вода. Тези лица ще бъдат засегнати от изискването да влагат рециклиран РЕТ материал в бутилките, както и да финансират надграждането и допълването на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, така че да се обезпечи инфраструктурата и постигането на целта за разделно събиране само на бутилки от РЕТ.

3. Търговски обекти и вериги магазини, които предлагат готова храна за директна консумация, питейни заведения и заведения за бързо хранене, които предлагат на крайните потребители храна и напитки в еднократни пластмасови кутийки и чашки.

Това са крайни търговци, които използват еднократни пластмасови продукти като различни кутии и съдове за храна за директна консумация и пластмасови чашки и предлагат своите продукти в тях на крайните потребители. Те са засегнати от изискването съгласно Директива (ЕС) 2019/904 всяка държава-членка да постигне устойчиво намаляване на потреблението на посочените продукти към

2026 г. Съответно това са лицата, в пряк контакт с крайните потребители, които ще следва да осигурят алтернативни възможности като съдове и чаши за многократна употреба и продукти, изработени от други материали. Броят на тези лица не може да бъде определен еднозначно, тъй като не всички ресторанти или питейни заведения използват еднократни продукти. Съгласно Националния туристически регистър, общият брой на заведенията за бързо обслужване, в които със сигурност се използват продуктите в обхвата на чл. 4 от Директивата, е 4740.

4. Лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от приложението към Директива (ЕС) 2019/904, за които се въвежда допълнителна разширена отговорност на производителя и изисквания за маркировка.

Това са лица, които пускат на пазара следните еднократни пластмасови продукти в обхвата на директивата: тютюневи изделия с филтри и отделно филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия, мокри кърпички за лична хигиена и битови нужди, съдове за напитки, чашки, съдове, използвани за съхранение на храна, предназначена за незабавна консумация без по-нататъшна обработка, тънки пластмасови торбички и балони. За тези продукти от 2025 г. трябва да се въведе допълнително разширена отговорност на производителя, която включва покриване на разходите за почистване на замърсяването от потребление на тези продукти, както и провеждането на мерки за информиране на крайните потребители от вредата от неправилно изхвърляне на отпадъците от тях. Разширената отговорност за тютюневите изделия се въвежда от 2023 г.

За част от тези продукти: тютюневи изделия, чашки и мокри кърпички, лицата, които ги пускат на пазара трябва да поставят и маркировка, съгласно приет регламент акт на Европейската комисия.

5. Граждани.

Всички крайни потребители на територията на страната, които използват някои от продуктите, пускани на пазара от идентифицираните по-горе лица, са заинтересовани страни. Гражданите следва да променят своите потребителски навици по отношение на продуктите, които ще бъдат забранени за пускане на пазара, както и тези, чиято употреба трябва да бъде намалена, основно чрез допълнително заплащане като икономически инструмент на мястото на продажба.

6. Общини.

Всички общини са потърпевши от образуваните количества отпадъци, което води до нарастващи разходи за тяхното управление и почистване.

7. Организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки и рециклиращи предприятия.

Организациите са тези, които организират и обслужват системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки и постигат национални цели по рециклиране на този вид отпадъци. Рециклиращите предприятия са пряко свързани с дейността на организациите, тъй като преработват отпадъците, които са разделно събрани и предварително третирани от системите за разделно събиране. Съответно рециклиращите предприятия преработват отпадъци от опаковки от такъв вид и качество, каквито системите за разделно събиране осигуряват.

8. Държавни институции, които имат контролни или други функции, свързани с прилагането на акта.

Министерство на околната среда и водите, чрез Регионалните инспекции по околна среда и водите извършва контрол по спазване на нормативните изисквания. По отношение на законодателството, което се отнася до материали и предмети, предназначени за контакт с храни контролът се осъществява от Министерство на земеделието, храните и горите чрез Българска агенция по безопасност на храните.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

С проекта на акт се въвеждат национални мерки, чрез които ще се постигнат изискванията на Директивата за намаляване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти и промяна в потребителското поведение и устойчиво намаляване на образуваните отпадъци от използването на еднократни продукти.

Проектът предвижда да се насърчат подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите продукти, които могат да бъдат използвани повторно, както и да се осигурят допълнително висококачествени рециклируеми суровини с национален произход и да се стимулира тяхното използване в производството на продуктите, пускани на българския пазар.

Във връзка с постигането на поставените цели се предприемат следните мерки за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти:

- Въвежда се определение на понятието „пластмасов продукт за еднократна употреба“ с цел да се определи ясно приложното поле на наредбата и да се постигне съпоставимост между обхвата на дейностите с отпадъците от пластмаса в отделните държави-членки.

- Забранява се пускането на пазара на определени продукти, за които има устойчиви заместители за многократна употреба или такива, изработени от други материали, различни от пластмаса.

- Въвеждат се мерки за намаляване на потреблението на еднократни пластмасови чашки и кутии за храна.

- Въвеждат се нови изисквания за проектиране и производство на определени продукти с цел намаляване на отпадъците от тях и стимулиране на рециклирането.

- Увеличава се информацията за крайните потребители, в т.ч. чрез нови маркировки за съдържанието на пластмаса в някои продукти и за вредата от неправилното им изхвърляне, задължителни мерки за осведомяване и осъществяване на национални информационни кампании.

- Въвежда се допълнително разширена отговорност на производителя за лицата, които пускат на пазара продуктите по Приложение № 1, част Д и риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса, която включва покриване на разходите за почистване на нерегламентираното замърсяване с отпадъци от тях и прилагането на информационни мерки.

- Въвежда се изискване за разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки, като се осигури подходяща допълнителна инфраструктура на местата на образуване на отпадъци за постигане цел по разделно събиране на пластмасови бутилки за напитки от 90% за отчетната 2029 г., финансирани допълнително от лицата, които пускат на пазара съответните продукти.

- Въвежда се изискване към кметовете на общини, при изпълнение на задълженията си по чл. 19, ал. 3, т. 3 от Закона за управление на отпадъците, почистването на отпадъците от тютюневи филтри да се извършва отделно и да се докладват събраните количества веднъж годишно на директора на съответната РИОСВ.

- Въвежда се изискване към концесионерите и наемателите на морски плажове, при изпълнение на своите задължения, почистването на отпадъците от тютюневи филтри да се извършва отделно и да се докладват събраните количества веднъж годишно на директора на съответната РИОСВ.

- Въвежда се изискване за вписване в електронен регистър, поддържан от Изпълнителна агенция по околна среда, на лицата, които пускат на пазара продуктите по Приложение №1, част Д и риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса, както и задължения за докладване на данни по електронен път за пуснатите на пазара тютюневи изделия с филтри и филтри за използване в комбинация с тютюневи изделия, пластмасови чашки и съдове за храна, пластмасови бутилки за напитки.

Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда е нормативният акт, с който се установяват подробно всички ангажименти на

производители на пластмасови продукти за еднократна употреба, общини, организации по оползотворяване, както и изискванията за разделно събиране и за постигане на целите по рециклирането им.

Очакваните резултати от приемането на нормативния акт са свързани с постепенно извеждане от употреба на определени еднократни пластмасови продукти, промяна в потребителското поведение и преориентиране на част от българския бизнес към по-устойчиви алтернативни продукти и по-широко налагане на продуктите за многократна употреба.

Ще бъде повишена добавената стойност за икономиката от рециклирането на пластмаса, чрез влагането на висококачествена суровина с национален произход в производството на продукти за контакт с храни.

Ще се подобри управлението на отпадъците като се намалят образуваните количества отпадъци от тези продукти, които са най-чести източници на нерегламентирано замърсяване.

Като цяло ще се създадат предпоставки за по-устойчиво управление на материалите, като се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, и се гарантира разумното, ефективното и рационалното използване на природните ресурси.

От гледна точка на членството в ЕС на Р България ще бъдат изпълнени задълженията за въвеждане в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2019/904.

4.1. По проблем 1: Нарастващото образуване на отпадъци от еднократни пластмасови продукти и изхвърлянето им в околната среда и замърсяване, в частност в морската среда

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При вариант „без действие“ не се приема специален нормативен акт, който да регулира конкретно пускането на пазара и потреблението на еднократни пластмасови продукти. Съответно не се въвежда директна забрана за определени продукти. Регулаторната рамка остава изцяло Закона за управление на отпадъците и Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, доколкото към момента е приложима за част от продуктите.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма да се органични изборът на потребителите, няма да се увеличат крайните цени на продуктите и няма да са създадат бариери за бизнеса.

Конкуrentното предимство и позициите на компаниите няма да се променят.

Няма да се ограничи свободното движение на стоки и услуги.

Няма да се наложи замяна на пластмасите с алтернативни материали, които да се разграждат и да изпълняват същите функции.

Не се налага въвеждане на нови производствени методи, технологии и иновативни продукти.

Не се очаква промяна върху разходите на производителите и потребителите.

Не се очаква намалено потребление на продуктите от пластмаса.

Не се очаква отражение върху фирмите в сферата на производството на храна, фирмите отговорни за сметосъбирането и преработката на отпадъци и др. фирми. Не се очаква и съкращаване на работни места.

Не се очаква подобряване или влошаване на здравословното състояние на населението.

Не се очаква промяна на генерираните и третирани отпадъци.

Няма да се променят цените на щадящите (респективно нещадящите) околната среда продукти.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма да се въведе пазарна забрана за определени продукти, което ще позволи на определен брой микро-предприятия да продължат своята икономическа дейност. Това е свързано и с осигуряването на заетост.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма да бъде налице необходимост от заместване на пластмасовите сламки, предлагани заедно с безалкохолни напитки, с други видове продукти.

- **За търговски обекти и вериги:**

Липсата на забрана ще позволи да продължи употребата на тези продукти, свързани с вече утвърдени доставчици. Няма да е налице необходимост от търсене на алтернативни решения.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението към Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Граждани:**

Ще продължат да бъдат налични утвърдени масови продукти на пазара, които са евтини и достъпни, и към които потребителите имат изградени навици.

- **Общини:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група, тъй като конкретната група продукти не попада в обхвата на нейната дейност.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът ще доведе до отрицателни въздействия върху екологичната среда за живот и биологичното разнообразие. Съществува потенциален риск да бъдат засегнати защитени (застрашени) видове и техните местообитания. Ще се понижи качеството на водите в крайбрежните и морските райони.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За търговски обекти и вериги:**

Липса на възможност за нови бизнес модели и налагане на нови типове екологични алтернативни материали като заместител.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Граждани:**

Ще продължи нарастващото замърсяване, което е предпоставка за влошаване качеството на околната среда.

- **Общини:**

Продължаваща и нарастваща, като следствие от повишаваща се покупателна способност, употреба на еднократни пластмасови продукти. Това ще доведе до нарастващи във времето разходи по управление на отпадъци и замърсяване, предвид това, че тези продукти са основно използвани навън при непосредствена консумация.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група, тъй като конкретната група продукти не попада в обхвата на нейната дейност.

Други:

Ще продължи внос на тези продукти с произход от предимно от Турция и Китай, както и ще продължат да бъдат налице предпоставки за нерегламентиран внос на пластмасови продукти за еднократна употреба на много ниска себестойност.

Няма да бъде налице възможност за ефективно разрешаване на Проблем 1. Това може да бъде постигнато при висока административна цена за повишаване на контрола с цел намаляване на нерегламентираното изхвърляне на пластмасовите продукти за еднократна употреба. В противен случай разходите по контрол биха били пренасочени към други области.

При невъвеждане на забрана няма да бъде изпълнено изискването на чл. 5 от Директива (ЕС) 2019/904, който изисква въвеждането на забрана от всички държави-членки. Съответно няма да бъде транспонирана директивата в националното законодателство, което би довело до санкции за България от страна на Европейската комисия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: При невъвеждане на забрана около 50 бр. МСП ще продължат да осъществяват дейност.

Административна тежест:

Този вариант не е свързан с промяна в административната тежест, тъй като не се променя по никакъв начин регулаторната рамка.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Въвеждане на забрана за определени продукти чрез нормативен акт“:

Описание:

Въвежда се забрана за пускане на пазара на продуктите, за които е доказано, че са най-чести и основни замърсители и за които са налице възможности за алтернативи за многократно употреба или възможност за предотвратяване на използването.

Конкретните продукти, които ще бъдат забранени за пускане на пазара след влизане в сила на акта са:

- Пластмасови клечки за уши

- Чинийки
- Пластмасови прибори за хранене
- Бъркалки за кафе
- Сламки
- Кутийки за храна и чашки от експандиран полистирен, материал, който е придобил популярност у нас „стиропор“.
- Дръжки за детски балони
- Всички продукти от оксо-разградима пластмаса – материал, който под въздействието на слънчевите лъчи, въздуха и влагата се разпада на микроскопични части, но всъщност замърсява, тъй като представлява традиционна пластмаса, а не някакъв наистина биоразградим материал.

Сламките и клечките за уши могат да бъдат пускани на пазара, но само при определени условия за професионални медицински цели по реда на специално законодателство.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Очаква се нулево потребление на продуктите от пластмаса.

Очаква се подобряване на здравословното състояние на населението.

Очаква се намаляване на генерираните и третирани отпадъци.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани положителни въздействия за тази заинтересована група, доколкото преобладаващо тези производители са микро-предприятия, които произвеждат само за българския пазар.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани положителни въздействия за тази заинтересована група.

- **За търговски обекти и вериги:**

Създават се възможности за нови алтернативни производства – както за многократна употреба, така и за еднократна, но които са биоразградими и устойчиви. Възможности за прилагане на нови бизнес модели и реализиране на продажби на алтернативни продукти за многократна употреба.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма идентифицирани конкретни положителни въздействия за тази заинтересована група.

- **Граждани:**

Въвеждането на забраната ще отговори на очакванията на значителен брой граждани със силно изразено екологично мислене, в частност млади хора до 35 години. Добавена стойност има и създаването на предпоставки за подобряване на средата като цяло като резултат от намаляване на замърсяването от употреба на еднократни продукти.

- **Общини:**

Намаляване на разходите за почистване на замърсяването с отпадъци, тъй като основни видове отпадъци постепенно ще изчезнат от пазара.

Създава се условия за по-чисти плажове и прилежащи територии, което ще допринесе до по-висока стойност на туристическата услуга.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група, тъй като конкретната група продукти не попада в обхвата на нейната дейност.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще се органични изборът на потребителите.

Конкурентното предимство и позициите на компаниите ще се променят.

Ще се наложи замяна на пластмасите с алтернативни материали, които да се разграждат и да изпълняват същите функции.

Ще се наложи въвеждане на нови производствени методи, технологии и иновативни продукти.

Очаква се промяна върху разходите на производителите и потребителите.

Очаква се отражение върху фирмите отговорни за сметосъбирането и преработката на отпадъци и др. фирми.

Ще се променят цените на щадящите околната среда продукти.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Отрицателните въздействия са насочени към около 50 предимно микро предприятия в страната, които ще трябва да прекратят дейност поради тясната специализация да произвеждат само продукти, които се забраняват.

- **За лица, които пускат на пазара вода и безалкохолни напитки:**

Необходимост от допълнителни инвестиции за заместването на сламките, които са пакетирани заедно с малки разфасовки безалкохолни напитки.

- **За търговски обекти и вериги:**

Заведения, които използват пластмасови сламки, бъркалки, чинии и прибори ще трябва постепенно да се преориентират към други продукти.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Не се идентифицират конкретни отрицателни въздействия.

- **Граждани:**

Ще бъде необходимо преориентиране към отказване от използване на определени продукти, такива за многократна употреба, или от алтернативни на пластмасата материали, както и промяна в потребителските навици като цяло.

Възможно е повишаване на крайни цени на определени храни и напитки за директна консумация, предлагани в определен тип заведения, като следствие от забраната на чинийки, прибори, сламки.

- **Общини:**

Не се идентифицират отрицателни въздействия за общините.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група, тъй като конкретната група продукти не попада в обхвата на нейната дейност.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Пряко въздействие върху МСП, тъй като около 50 предприятия (микро- и малки) произвеждат изцяло само продукти, които се забраняват.

Административна тежест:

Не е налице административна тежест, не се очакват нови административни задължения, такси или регистриране.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2: „Недостатъчна степен на разделно събиране и рециклиране на определени материали с висок потенциал за кръговата икономика, недостатъчно търсене на рециклиран материал и загуба на ресурси“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Не се въвеждат изрични ангажименти за производителите да влагат рециклиран PET материал при производството на пластмасови бутилки и не се въвеждат допълнителни цели по разделно събиране само за PET бутилки.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма да се наложи замяна на пластмасите с алтернативни материали, които да се разграждат и да изпълняват същите функции.

Не се налага въвеждане на нови производствени методи, технологии и иновативни продукти.

Не се очаква промяна върху разходите на производителите и потребителите.

Не се очаква намалено потребление на продуктите от пластмаса.

Не се очаква промяна на генерираните и третирани отпадъци.

Няма да се променят цените на щадящите (респективно нещадящите) околната среда продукти.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група, тъй като конкретната група продукти не попада в обхвата на нейната дейност.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Не се изисква задължение за влагане на рециклиран материал в продуктите, което на ниво отделен производител ще гарантира досегашните нива на производствени разходи, зависещи от цената на свежа суровина, а не на рециклирана. Няма да бъдат увеличени разходите за тези производители, произтичащи от членството им в организации по оползотворяване за изпълнение на разширена отговорност на производителя, тъй като организациите няма да влагат допълнителни средства за разширяване на системите за разделно събиране.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група, тъй като конкретната група продукти не попада в обхвата на нейната дейност.

- **Граждани:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Общини:**

Няма идентифицирани положителни въздействия за тази заинтересована група.

- **Организации по оползотворяване:**

Организациите по оползотворяване, чрез които производителите изпълняват своите задължения за разделно събиране и рециклиране няма да вложат средства в разширяване на системите за разделно събиране, конкретно насочени към събиране на PET бутилки.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът ще доведе до отрицателни въздействия върху екологичната среда за живот и биологичното разнообразие. Съществува потенциален риск да бъдат засегнати защитени (застрашени) видове и техните местообитания. Ще се понижи качеството на водите в крайбрежните и морските райони.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група, тъй като конкретната група продукти не попада в обхвата на нейната дейност.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Не може да бъде реализирана възможността за използване на рециклирана суровина с национален произход в производството. Същевременно голяма част от производителите са мултинационални компании, за които екологичните параметри и вложането на рециклирани материали са вече въведени като политиките на самите компании в световен мащаб.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Граждани:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група. Косвените въздействия са свързани с липсата на възможност за разделно изхвърляне на отпадъците на местата на образуване, което да мотивира гражданите за участие в системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки като цяло.

- **Общини:**

Няма да бъде налице възможност за повишаване на количествата разделното събрани отпадъци и да се разшири системата за разделно събиране, а от там да намалее разходите по управление на смесени битови отпадъци.

идентифицирани положителни въздействия за тази заинтересована група.

- **Организации по оползотворяване:**

Липсата на разделно събиране само за PET бутилки ще води до по-ниски нива на разделно събиране на отпадъци от опаковки, тъй като целта по рециклиране досега е за пластмаса общо и се изпълнява и към момента.

Други:

Отрицателните въздействия са насочени към продължаваща загуба на ресурси на макро ниво на икономиката. Преработваната пластмаса с произход от страната ще бъде влагана за по-нискоотговорни производства, а не за такива за контакт с храни, поради по-ниско качество.

Невъвеждането на посочените цели ще бъде и пряко неизпълнение на ангажиментите на България по транспониране на Директива (ЕС) 2019/904, което би довело и до санкции за държавата.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Пряко въздействие върху МСП, доколкото малка част от производителите на напитки и води, които използват PET бутилки са МСП, както и такива, които са оператори на дейности с отпадъци.

Административна тежест:

Не е налице административна тежест, не се очакват нови административни задължения, такси или регистриране.

Вариант 2 „Договаряне на доброволни ангажименти с бизнеса без въвеждане на регулаторна рамка“:

Описание:

Въвежда се цел за рециклирано съдържание на PET материал в бутилките до 2030 г., както и постигане на цел по разделно събиране с цел рециклиране за PET бутилки до 2029 г. без да се въвеждат нормативни промени, а чрез договаряне на доброволни ангажименти с представителните браншови организации.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът ще доведе до положително въздействия върху екологичната среда за живот и биологичното разнообразие. Избягва се потенциален риск да бъдат засегнати защитени (застрашени) видове и техните местообитания. Ще се повиши качеството на водите в крайбрежните и морските райони.

Ще се наложи влагане на рециклирана пластмаса, като се намали използването на свежа суровина.

Очаква се промяна на генерираните и третираните отпадъци.

Няма да се органични изборът на потребителите.

Няма да се ограничи свободното движение на стоки и услуги.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Създава предпоставки за гъвкавост на пазара и постигане на по-голяма амбиция от големите мултинационални компании, за които екологичните политики са част от имиджа и позиционирането на пазара.

Задължението, произтичащо от директивата за постигане на целите по разделно събиране и за 30% средно рециклирано съдържание на национално ниво позволява МСП с местен и регионален обхват да не участват задължително в изпълнението на целите, тъй като по-амбициозното изпълнение от големите компании на целта за влагане на рециклирано съдържание ще осигури изпълнението на национално ниво.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Граждани:**

Създава се условия за по-чисти плажове и прилежащи територии, което ще допринесе до по-висока стойност на туристическата услуга.

- **Общини:**

Ще се повиши разделното събиране на отпадъци от опаковки и ще се намалят разходите за общините от почистване и от управление на дейности със смесени битови отпадъци.

Създава се условия за по-чисти плажове и прилежащи територии, което ще допринесе до по-висока стойност на туристическата услуга.

- **Организации по оползотворяване:**

Системите за разделно събиране ще бъдат гъвкави относно начините за постигане на целта по разделно събиране, тъй като няма да има разписани унифицирани изисквания, които да се покриват във всички населени места.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Налага се въвеждане на нови производствени методи, технологии и иновативни продукти.

Очаква се промяна върху разходите на производителите и потребителите.

Ще се променят цените на щадящите околната среда продукти.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма да бъдат въведени достатъчно стимули на пазара за рециклируема суровина, която да бъде с необходимото качество за контакт с храни. При чисто пазарни механизми, лицата, които събират и третираат предварително отпадъци от опаковки, в т.ч. РЕТ няма да имат стимул да гарантират това качество.

Мултинационалните компании биха осигурили тази суровина с вносен произход, което няма да осигури възможност за по-малки български производители да бъдат конкурентни и да получат достъп до такава суровина и да налагат своите опаковки също като по-екологични поради съдържание на рециклирано съдържание.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Граждани:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Общини:**

Няма да бъдат налице законови механизми за контрол, чрез които да се гарантира осъществяване на разделно събиране в общините.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма да бъдат въведени достатъчно стимули на пазара за рециклируема суровина, която да бъде с необходимото качество за контакт с храни. При чисто пазарни механизми, лицата, които събират и третираат предварително отпадъци от опаковки, в т.ч. РЕТ няма да имат стимул да гарантират това качество.

Други:

Няма да е налице гаранция за постигане на необходимите резултати и конкретно заложените директивни цели.

Няма да са налице законови механизми за контрол за постигане на тези изисквания като задължение на държавата по Директива (ЕС) 2019/904. Доброволните споразумения нямат изцяло обвързващ характер и могат да бъдат ограничени само до много големи мултинационални компании.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма да е налице пряко въздействие върху МСП.

Административна тежест:

Не е налице административна тежест, не се очакват нови административни задължения, такси или регистриране.

Вариант 3 „Нормативни промени – приемане на Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда“:

Описание:

Въвежда се нормативна уредба, която задължава производителите поетапно до 2030 г. да влагат рециклирано съдържание в PET бутилките. Въвеждат се нормативни изисквания към системите за разделно събиране за разширяване в посока събиране на PET бутилки с необходимото качество за осигуряване на рециклиране в производство на продукти за контакт с храни.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът ще доведе до положително въздействие върху екологичната среда за живот и биологичното разнообразие. Избягва се потенциален риск да бъдат засегнати защитени (застрашени) видове и техните местообитания. Ще се повиши качеството на водите в крайбрежните и морските райони.

Ще се наложи влагане на рециклирана пластмаса, като се намали използването на свежа суровина.

Очаква се промяна на генерираните и третирани отпадъци.

Няма да се органични изборът на потребителите.

Няма да се ограничи свободното движение на стоки и услуги.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Българските предприятия си осигуряват надеждна и качествена рециклирана суровина с национален произход, а не се конкурират за суровина на външни пазари. Създават се предпоставки за повишаване на конкурентоспособността на българските предприятия чрез по-висока добавена стойност по веригата на доставките.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Създават се условия за по-висока добавена стойност на рециклиращия бизнес в България в процесите по кръгова икономика.

- **Граждани:**

Осигуряват се по-екологосъобразни продукти на пазара. Създадени са предпоставки за разширяване на системата за разделно събиране, което ще доведе до по-качествена услуга за гражданите. Създават се условия за намаляване на замърсяването с отпадъци от PET бутилки и съответно за подобряване на средата.

- **Общини:**

Намаляват се разходите по управление на отпадъците, доколкото нараства разделното събиране.

Намалява замърсяването с отпадъците като цяло, поради по-високия процент разделно събиране на PET бутилки.

Изпълняват се всички директивни задължения и се гарантира възможност за контрол на постигнатите резултати.

- **Организации по оползотворяване:**

По-голяма част от разходите по разделно събиране ще бъдат компенсирани от събрания рециклируем PET материал, който е с по-висока цена от останалите рециклируеми суровини.

Увеличава се като цяло делът на разделно събраните отпадъци от опаковки, което води до подобряване ефективността на системите за разделно събиране.

Други:

Ще бъдат транспонирани изискванията на Директива (ЕС) 2019/904 като се заложат в нормативната уредба задължителните цели по разделно събиране на PET бутилки и влагане на рециклирано съдържание при тяхното производство.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Налага се въвеждане на нови производствени методи, технологии и иновативни продукти.

Очаква се промяна върху разходите на производителите и потребителите.

Ще се променят цените на щадящите околната среда продукти.

Конкурентното предимство и позициите на компаниите ще се променят.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Повишаване на разходите за производителите на напитки, които използват PET бутилки поради задължението за въвеждане на рециклиран материал, чиято себестойност надвишава тази на първичната суровина.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Граждани:**

Възможно е в зависимост от пазарните условия на пазарите на вторични суровини, тяхната цена да се отрази в цената на крайните продукти.

- **Общини:**

Няма идентифицирани отрицателни въздействия за тази заинтересована група.

- **Организации по оползотворяване:**

Повишаване на разходите на системите за разделно събиране поради разширяване на системите и гарантиране на събиране на PET единствено за рециклиране в продукти за контакт с храни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Пряко въздействие върху МСП, които произвеждат PET бутилки и тези, които са оператори на дейности с отпадъците.

Административна тежест:

Ще се повиши административна тежест, тъй като ще е налице задължение за регистриране в регистър и ежегодно отчитане на пуснатите на пазара РЕТ бутилки и на вложения в тях рециклиран материал.

По проблем 2 не е разглеждан вариант за действие, при който се въвежда депозитна система като алтернативен вариант за постигане директивните цели и изисквания. Тази система се въвежда единствено чрез законодателни промени, а не чрез приемане на подзаконов нормативен акт. Самото въвеждане на депозитна система като алтернатива на надграждане на настоящата система за разделно събиране на отпадъци от опаковки ще следва да бъде предшествано от пълна оценка на въздействие, предвид необходимостта от определяне на всички разходи и инвестиции, които следва да бъдат направени първоначално при нейното въвеждане.

Самото транспониране на Директива (ЕС) 2019/904 би се забавило значително при извършване на такава оценка към настоящия момент. Не е налице пречка евентуални промени в тази посока да бъдат направени на следващ етап след извършване на последваща оценка на въздействието от прилагане на наредбата.

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.*

4.3. По проблем 3: „Неустойчиво и прекомерно потребление и недостатъчна информираност на потребителите за съдържанието на пластмаса в определени продукти и вредата от тяхното неправилно изхвърляне“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Не се въвеждат никакви конкретни изисквания за намаляване на потреблението на определени продукти и за информиране на крайните потребители за съдържанието на пластмаса и вредата от неправилно изхвърляне в околната среда.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма да се органични изборът на потребителите, няма да се увеличат крайните цени на продуктите и няма да са създадат бариери за бизнеса.

Конкуrentното предимство и позициите на компаниите няма да се променят.

Няма да се ограничи свободното движение на стоки и услуги.

Няма да се наложи замяна на пластмасите с алтернативни материали, които да се разграждат и да изпълняват същите функции.

Не се налага въвеждане на нови производствени методи, технологии и иновативни продукти.

Не се очаква промяна върху разходите на производителите и потребителите.

Не се очаква намалено потребление на продуктите от пластмаса.

Не се очаква отражение върху фирмите в сферата на производството на храна, фирмите отговорни за сметосъбирането и преработката на отпадъци и др. фирми. Не се очаква и съкращаване на работни места.

Не се очаква подобряване или влошаване на здравословното състояние на населението.

Не се очаква промяна на генерираните и третираните отпадъци.

Няма да се променят цените на щадящите (респективно нещадящите) околната среда продукти.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Не се въвеждат задължения за определени дейности към бизнеса, поради което няма да се увеличат разходите, в т.ч. за информиране на крайните потребители. Не се налага промяна в предлаганите продукти и услуги поради липсата на изискване за постигане на намалено потребление на използваните пластмасови кутийки и др. съдове за готова храна и пластмасови чашки.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма да бъдат въведени изисквания за разширена отговорност на производителя, посредством финансиране на разходи за почистване на замърсяването от използването на продуктите. За определени продукти се въвежда изискване за маркиране на продуктите, което води до допълнителни разходи.

- **Граждани:**

Няма да се въведе изискване за директно заплащане на място на продажба на кутийки, съдове и чашки или увеличаване на цените на самите продукти (храни и напитки), поради увеличаване на разходите на производителите.

- **Общини:**

Няма идентифицирани положителни въздействия за тази заинтересована група.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът ще доведе до отрицателни въздействия върху екологичната среда за живот и биологичното разнообразие. Съществува потенциален риск да бъдат засегнати защитени (застрашени) видове и техните местообитания. Ще се понижи качеството на водите в крайбрежните и морските райони.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Няма идентифицирани отрицателни въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Няма идентифицирани отрицателни въздействия за тази заинтересована група.

- **Граждани:**

Липсата на предприети мерки срещу замърсяването от използването на съответните продукти няма да предостави възможност за подобряване качеството на средата и намаляването на

замърсяването с отпадъци. Не са налице предпоставки за оптимизиране на разходите за смесени битови отпадъци, които се покриват от гражданите.

- **Общини:**

Продължават да нарастват количествата образувани отпадъци, което води до нарастващи разходи по управление. Не се променя потребителското поведение и не се информират гражданите за съдържанието на пластмаса в продуктите и вредата от неправилното им изхвърляне, което води до нарастващо замърсяване.

Не се създават предпоставки за подобряване на имиджа и качеството на туристическата услуга, поради продължаващо замърсяване и използване на продукти, за които в други държави са предприети мерки по намаляване.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

Други:

Не се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2019/904, в т.ч. за задължителна маркировка, което създава предпоставки за санкции срещу държавата.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма отражение върху МСП.

Административна тежест:

Не е налице административна тежест, не се очакват нови административни задължения, такси или регистриране.

Вариант 2 „Въвеждане на доброволни споразумения с бизнеса за поемане на ангажимент за намаляване на използваните пластмасови продукти за еднократна употреба“:

Описание:

Подписват се споразумения с търговски вериги и браншови организации, в т.ч. на заведенията, за намаляване използването на пластмасови еднократни продукти и за повишаване на информираността на потребителите. Споразуменията включват и ангажиментите по отношение на чл. 8 от директивата относно покриването на разходите за замърсяване.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът ще доведе до положително въздействия върху екологичната среда за живот и биологичното разнообразие.

Избягва се потенциален риск да бъдат засегнати защитени (застрашени) видове и техните местообитания.

Ще се повиши качеството на водите в крайбрежните и морските райони.

Очаква се промяна на генерираните и третираните отпадъци.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Създава предпоставки за гъвкавост на пазара и постигане на по-голяма амбиция от големите мултинационални компании, за които екологичните политики са част от имиджа и позиционирането на пазара.

Създават се възможности за нови алтернативни производства – както за многократна употреба, така и за еднократна, но които са биоразградими и устойчиви.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Създава предпоставки за гъвкавост на пазара и постигане на по-голяма амбиция от големите мултинационални компании, за които екологичните политики са част от имиджа и позиционирането на пазара.

- **Граждани:**

Намалява замърсяването с отпадъци, създават се условия за подобряване на средата. Създават се предпоставки за намаляване на образуваните отпадъци и от там разходите по тяхното събиране и третиране, което се заплаща от гражданите.

- **Общини:**

Намаляване на разходите за почистване на замърсяването с отпадъци, тъй като основни видове отпадъци постепенно ще изчезнат.

Създават се предпоставки за намаляване на образуваните отпадъци и от там разходите по тяхното събиране и третиране

Създава се условия за по-чисти плажове и прилежащи територии, което ще допринесе до по-висока стойност на туристическата услуга.

- **Организации по оползотворяване:**

Цялостната промяна в потребителското поведение по отношение на еднократните пластмасови продукти ще доведе и до повишаване на съзнанието на гражданите и мотивация към използването на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще се органични изборът на потребителите.

Налага се въвеждане на нови производствени методи, технологии и иновативни продукти.

Очаква се промяна върху разходите на производителите и потребителите.

Ще се променят цените на щадящите околната среда продукти.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Няма идентифицирани отрицателни въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Възникват допълнителни разходи, които отделните икономически оператори следва да покриват доброволно. Това може да създаде неравнопоставеност, тъй като финансовото участие няма да бъде определено пропорционално чрез нормативен акт и определени лица да не изпълняват своите ангажименти.

- **Граждани:**

Няма идентифицирани отрицателни въздействия за тази заинтересована група.

- **Общини:**

Няма да са налице механизми за контрол, чрез които да се гарантира изпълнението на мерките и постигането на резултати по намаляване на потреблението.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

Други:

Няма да е налице гаранция за постигане на необходимите резултати и конкретно заложените директивни цели за устойчиво намаляване на потреблението.

Няма да са налице законови механизми за контрол за постигане на тези изисквания като задължение на държавата по Директива (ЕС) 2019/904. Доброволните споразумения нямат изцяло обвързващ характер и могат да бъдат ограничени само до много големи мултинационални компании.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не е налице пряко въздействие върху МСП, но по линия на споразуменията с представителните организации и търговски вериги, малките обекти ще трябва да се съобразят с промените на пазара. При намаляващо търсене на съответните продукти като цяло, тяхната цена ще се повиши.

Административна тежест:

Не е налице административна тежест, не се очакват нови административни задължения, такси или регистриране.

Вариант 3 „Въвеждане на ограничения само за производителите и въвеждане на задължителни цели за намаляване на пусканите на пазара продукти.“:

Описание:

Въвежда се нормативна промяна, насочена към задължения за производителите на съответните продукти и задължителни цели по намаляване на пусканите от тях продукти на пазара на годишна база.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът ще доведе до положително въздействия върху екологичната среда за живот и биологичното разнообразие.

Избягва се потенциален риск да бъдат засегнати защитени (застрашени) видове и техните местообитания.

Ще се повиши качеството на водите в крайбрежните и морските райони.

Очаква се промяна на генерираните и третираните отпадъци.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Въздейства се пряко само върху производителите и се ограничава нормативно тяхното производство. Не е необходимо да прилагат задължителни мерки, съответно да правят допълнителни разходи.

Създават се възможности за нови алтернативни производства – както за многократна употреба, така и за еднократна, но които са биоразградими и устойчиви.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Ще бъдат равнопоставени икономически, тъй като ще бъдат нормативно въведени еднакви изисквания за всички икономически оператори от тази група заинтересовани страни. Създават се възможности за нови алтернативни производства – както за многократна употреба, така и за еднократна, но които са биоразградими и устойчиви.

- **Граждани:**

Улесняване на промяната в потребителското поведение, тъй като продуктите ще намаляват поетапно навсякъде поради необходимостта от постигане на цели от производителите и ограничаване на етапа на пускане на пазара. Поетапното намаляване на тези еднократни пластмасови продукти ще доведе намаляване образуването на отпадъци и съответно подобряване на средата.

- **Общини:**

Намаляване на разходите за почистване на замърсяването с отпадъци, тъй като основни видове отпадъци постепенно ще изчезнат от пазара.

Създава се условия за по-чисти плажове и прилежащи територии, което ще допринесе до по-висока стойност на туристическата услуга.

- **Организации по оползотворяване:**

Цялостната промяна в потребителското поведение по отношение на еднократните пластмасови продукти ще доведе и до повишаване на съзнанието на гражданите и мотивация към използването на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Други:

Създаване на предпоставки за по-ефективен контрол, тъй като не е голям броят на лицата, които пускат на пазара съответните продукти.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще се органични изборът на потребителите.

Налага се въвеждане на нови производствени методи, технологии и иновативни продукти.

Очаква се промяна върху разходите на производителите и потребителите.

Ще се променят цените на щадящите околната среда продукти.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Заведения и обекти, които използват съответните продукти ще трябва постепенно да се преориентират към други без да имат пряко участие в пазарните процеси.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Въздействия се пряко само върху производителите и се ограничава нормативно тяхното производството. Прилагането на тази мярка не е пропорционално, тъй като определени продукти, за които се въвежда изискване за намаляване на потреблението попадат в обхвата на директивата, само ако съдържат храни в единични порции за директна консумация.

- **Граждани:**

Няма идентифицирани отрицателни въздействия за тази заинтересована група.

- **Общини:**

Няма идентифицирани отрицателни въздействия за тази заинтересована група.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Пряко въздействие върху МСП, тъй като са единични бройки предприятията, които произвеждат тези продукти и не са МСП.

Административна тежест:

Създаване на регистър, задължение за ежегодно докладване и ежегодно доказване на постигната цел по намаляване на пусканите на пазара продукти.

Вариант 4 „Нормативна промяна, с въвеждане на задължително заплащане от крайните потребители на мястото на продажба“:

Описание:

Въвежда се нормативна промяна с цена за задължително заплащане като мярка за стимулиране на крайните потребители, както и задължение към крайните търговци да осигуряват алтернативи, в т.ч. за многократно използване, и за предоставяне на определена информация на местата за продажба на храни (и напитки). За самите производители се въвежда разширена отговорност,

която се изразява в покриване на разходите за почистване на замърсяването, но не се въвеждат цели за ограничаване на производството и пускането на пазара.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът ще доведе до положително въздействия върху екологичната среда за живот и биологичното разнообразие.

Избягва се потенциален риск да бъдат засегнати защитени (застрашени) видове и техните местообитания.

Ще се повиши качеството на водите в крайбрежните и морските райони.

Очаква се промяна на генерираните и третирани отпадъци.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Създават се възможности за нови алтернативни производства и потребление на устойчиви продукти, както за многократна употреба, така и за еднократна, но които са биоразградими. Обезпечават се разходите, които следва да направят крайните търговци за осигуряване на алтернативи чрез механизма на задължително заплащане на съдовете за храна и чашките от страна на крайните потребители.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Ще бъдат равнопоставени икономически, тъй като ще бъдат нормативно въведени еднакви изисквания за всички икономически оператори от тази група заинтересовани страни, без да се въвеждат ограничаващи мерки по отношение на производството.

Създават се възможности за нови алтернативни производства и потребление на устойчиви продукти, както за многократна употреба, така и за еднократна, но които са биоразградими.

- **Граждани:**

Осигуряват се възможности за повишаване на осведомеността на гражданите по въпросите за замърсяването с пластмаса и възможности за информиран избор и алтернативи.

- **Общини:**

Намаляване на разходите за почистване на замърсяването с отпадъци, тъй като основни видове отпадъци постепенно ще изчезнат от пазара.

Създава се условия за по-чисти плажове и прилежащи територии, което ще допринесе до по-висока стойност на туристическата услуга.

- **Организации по оползотворяване:**

Цялостната промяна в потребителското поведение по отношение на еднократните пластмасови продукти ще доведе и до повишаване на съзнанието на гражданите и мотивация към използването на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Други:

Създават се възможности за комбинация от мерки, тъй като към нормативните изисквания могат да се допълнят и различни гъвкави решения за провеждане на кампании или доброволни споразумения за намаляване на потреблението.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще се органични изборът на потребителите.

Налага се въвеждане на нови производствени методи, технологии и иновативни продукти.

Очаква се промяна върху разходите на производителите и потребителите.

Ще се променят цените на щадящите околната среда продукти.

- **За производителите на еднократни продукти:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **За лица, които пускат на пазара бутилирана вода и безалкохолни напитки:**

Няма идентифицирани преки въздействия за тази заинтересована група.

- **Търговски обекти и вериги магазини:**

Въвеждат се ангажименти на крайните търговци по осигуряването на информационни материали и администриране на задължителна продажба на продуктите, а не безплатно предоставяне. Необходимост от разходи за осигуряване на алтернативи за многократно използване за много търговски обекти, които към момента използват еднократни продукти на пренебрежима себестойност.

- **За лица, които пускат на пазара продукти в обхвата на Част Д от Приложението на Директива (ЕС) 2019/904:**

Ще възникнат допълнителни разходи, произтичащи от разширената отговорност на производителя, по-конкретно финансово обезпечаване на разходите за почистване на замърсяването.

- **Граждани:**

Ще се въведе крайна цена, която в качеството на икономически инструмент за отказване от потребление, ще оскъпи крайния продукт за потребителя.

- **Общини:**

Няма идентифицирани отрицателни въздействия за тази заинтересована група.

- **Организации по оползотворяване:**

Няма идентифицирани отрицателни въздействия за тази заинтересована група.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Пряко въздействие върху широк кръг МСП, тъй като такива са преобладаваща част от заведения и различни обекти за продажба на храни и напитки.

Административна тежест:

Създава се регистър и задължение за ежегодно докладване на използваните/пуснатите на пазара продукти.

В допълнение към намаляването на прекомерното потребление, по отношение на неправилното изхвърляне на определени продукти е установено в представителни проучвания на ниво ЕС, че масово потребители не разпознават, че определени продукти съдържат пластмаса. По тази причина създават допълнително замърсяване поради незнание, че определени продукти не са разградими.

Необходимостта от въвеждане на задължителна маркировка (в чл. 6 от наредбата), която да информира потребителите не се разглежда в отделни варианти, тъй като е регламентирана като задължение, произтичащо от Директива (ЕС) 2019/904 и държавата е длъжна да въведе нормативно това задължение и механизмите за контрол и санкции при неизпълнение, което става чрез нормативни промени.

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.*

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел 1: Намаляване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти	3	1
	Цел 2: Повишаване на разделното събиране на отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини	3	3
	Цел 3: Създаване на възможности за нови устойчиви бизнес модели и продукти	3	1
	Цел 4: Намаляване на разходите по управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците	3	1
Ефикасност	Цел 1: Намаляване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти	3	1
	Цел 2: Повишаване на разделното събиране на отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини	1	1
	Цел 3: Създаване на възможности за нови устойчиви бизнес модели и продукти	3	1
	Цел 4: Намаляване на разходите по	3	1

	управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците		
Съгласуваност	Цел 1: Намалване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти	3	1
	Цел 2: Повишаване на разделното събиране на отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини	3	1
	Цел 3: Създаване на възможности за нови устойчиви бизнес модели и продукти	3	1
	Цел 4: Намалване на разходите по управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

5.2. По проблем 2:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2	Вариант 3
Ефективност	Цел 1: Намалване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти	3	1	1
	Цел 2: Повишаване на разделното събиране на отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини	3	2	1
	Цел 3: Създаване на възможности за нови устойчиви бизнес модели и продукти	3	1	1
	Цел 4: Намалване на разходите по управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците	3	2	1
Ефикасност	Цел 1: Намалване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти	3	2	1
	Цел 2: Повишаване на разделното	1	1	1

		събиране на отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини			
		Цел 3: Създаване на възможности за нови устойчиви бизнес модели и продукти	3	1	1
		Цел 4: Намаляване на разходите по управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците	3	2	1
	Съгласуваност	Цел 1: Намаляване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти	3	1	1
		Цел 2: Повишаване на разделното събиране на отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини	3	1	1
		Цел 3: Създаване на възможности за нови устойчиви бизнес модели и продукти	3	1	1
		Цел 4: Намаляване на разходите по управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците	3	1	1

* При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.

5.3. По проблем 3:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2	Вариант 3	Вариант 4
Ефективност	Цел 1: Намаляване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти	3	1	2	1
	Цел 2: Повишаване на разделното събиране на отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини	3	3	1	1
	Цел 3: Създаване на възможности за нови устойчиви бизнес модели и продукти	3	2	1	1
	Цел 4: Намаляване на разходите по управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците	3	2	2	1
Ефективност	Цел 1: Намаляване на замърсяването с отпадъци от еднократни	3	1	2	1

	пластмасови продукти				
	Цел 2: Повишаване на разделното събиране на отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини	1	2	2	1
	Цел 3: Създаване на възможности за нови устойчиви бизнес модели и продукти	3	1	2	1
	Цел 4: Намаляване на разходите по управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците	3	3	3	1
Съгласуваност	Цел 1: Намаляване на замърсяването с отпадъци от еднократни пластмасови продукти	3	2	1	1
	Цел 2: Повишаване на разделното събиране на отпадъци и осигуряване на висококачествени рециклируеми суровини	3	3	3	1
	Цел 3: Създаване на възможности за нови устойчиви бизнес модели и продукти	3	1	2	1
	Цел 4: Намаляване на разходите по управление на смесени отпадъци и от неправилно изхвърляне на отпадъците	3	1	2	1

* При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Въвеждане на забрана за определени продукти чрез нормативен акт“

Множество изследвания са доказали забраната за определените в чл. 3 продукти за еднократна употреба като най-ефективен механизъм за разрешаване на Проблем 1 поради наличието на утвърдени алтернативи за многократно използване и възможност за изначално предотвратяване използването на еднократни продукти.

По тези причини забраната е въведена и в акт на ЕС – Директива (ЕС) 2019/904.

Съответно, Вариант 2 е обвързан и с изпълнението на задължението на държавата да транспонира посочената директива.

По проблем 2: Вариант 3 „Нормативни промени – приемане на Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда“

Въвежда се нормативна уредба, която задължава производителите поетапно до 2030 г. да влагат рециклирано съдържание в PET бутилките. Въвеждат се нормативни изисквания към системите за разделно събиране за разширяване в посока събиране на PET бутилки с необходимото качество за осигуряване на рециклиране в производство на продукти за контакт с храни.

По проблем 3: Вариант 4 „Нормативна промяна, с въвеждане на задължително заплащане от крайните потребители на мястото на продажба“

Въвежда се нормативна промяна с цена за задължително заплащане като мярка за стимулиране на крайните потребители, както и задължение към крайните търговци да осигуряват алтернативи, в т.ч. за многократно използване, и за предоставяне на определена информация на местата за продажба на храни (и напитки).

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Административната тежест ще се увеличи незначително, доколкото ще бъде въведено изискване за еднократно регистриране в електронен регистър и за докладване веднъж годишно на пуснати на пазара количества от лица, които до момента не са били в обхвата на законодателството по управление на отпадъците. Отнася се за решението и за трите проблема.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да

За определени продукти (в обхвата на чл. 9 от наредбата) се въвежда разширена отговорност на производителя, което включва финансова отговорност, изразена в заплащане на разходите за почистване на замърсяване на отпадъците, образувани от употребата на съответните еднократни пластмасови продукти.

- Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да

Създава се електронен регистър на лицата, които пускат на пазара продуктите в обхвата на чл. 4 и чл. 9 от наредбата. Регистърът ще съдържа данни за търговците и видовете продукти в обхвата на съответните разпоредби, които пускат на пазара. Подобни регистри вече съществуват по реда на чл. 45 от Закона за управление на отпадъците и наредбите по чл. 13 от него. Новите регистри са

електронни и ще бъдат изцяло интегрирани в Националната информационна система за отпадъците, поддържана от ИАОС. Предвиден е период от около година от приемане на наредбата за техническото обезпечаване на регистрите.

Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Потенциални рискове са:

1. Неприлагане на изискването да не се предоставят безплатно на крайните потребители на продуктите по чл. 4, което ще намали ефекта от мярката насочена към отказване от използване на съответните еднократни пластмасови продукти. Това ще означава необходимост от промяна на мярка и въвеждане на ограничения за самите производители за пускане на пазара на продуктите в обхвата на чл. 4.
2. Опити за нерегламентирано пускане на пазара на продуктите по чл. 3, за които се въвежда забрана с влизане в сила на наредбата, но се допуска изчерпване на наличните количества, които са вече пуснати на пазара (внесени или произведени и продадени на друго лице) преди това.
3. Предвиденото проучване по чл. 13 има цел да определи точните разходи по отделните видове продукти, които лицата по чл. 9 следва да заплащат и въз основа на тях – размерът на продуктова такса за единица продукт. Съществува теоретичен риск от оспорване на определените размери, напр. за определена група продукти, което да забави необходимите изменения в Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

На етапа на предварително разработване са проведени консултации с различни браншови организации, които представляват всички лица, които пускат на пазара продуктите в обхвата на наредбата. Направени са консултации и с неправителствения сектор. Постигнато е принципно съгласие по подхода на мерките и с конкретни предложения.

В рамките на подготовката на проекта на наредба през тази година са проведени срещи и обсъждания в оперативен порядък с: Асоциация на Производителите на Безалкохолни Напитки в България /АПБНБ/, Браншова Асоциация Полимери /БАП/, Българска Асоциация на Тютюневата Индустрия, Българска Национална Асоциация Етерични Масла, Парфюмерия и Козметика. Изброените браншови асоциации, с които МОСВ е контактувало обхващат на практика всички заинтересовани производители в България, които произвеждат и пускат на пазара продукти в обхвата на директивата. Специално по отношение на изискванията за маркировката, МОСВ е в контакт още от края на миналата година с Българска Асоциация на Тютюневата Индустрия и

Българска Национална Асоциация Етерични Масла, Парфюмерия и Козметика, които представляват двата бранша най-засегнати от това изискване. МОСВ е направило всичко необходимо своевременно да уведоми засегнатите сектори за изискванията към маркировката така, че да могат да се подготвят. Едновременно със срещите с бизнеса, е проведена и работна среща с представители на една от най-активните неправителствени организации в областта на управление на отпадъците – „За земята“. Чрез тях е организирана и проведена среща с експерти от други държави членки, което също допринесе за оформяне на мерките, които МОСВ предлага.

В допълнение към проведените срещи конкретно свързани с изработването на проекта на наредба и определянето на националните мерки, от приемането на директивата МОСВ участва активно в регулярни събития, в т.ч. конференции, семинари, форуми с цел запознаване на всички заинтересовани страни с нейния обхват. /БАП, АПБНБ, Зелен форум на списание „Мениджър“, конференции, организирани от съюза по хранително-вкусова промишленост, Българска асоциация по рециклиране.

По данни на браншовите организации българските фирми – производители, които са пряко засегнати от въвеждането на забраните т. е. тези, които произвеждат чинийки, бъркалки, сламки, пластмасови прибори за хранене са около 50-60 бр. От тях 90 % са МСП, най-вече микро и малки фирми, които са концентрирали производството си изцяло върху производството на тези продукти. Това са фирми с малки обороти и при толкова тесен производствен сегмент очаквано ще спрат да произвеждат изцяло, тъй като преориентирането към други производства ще изисква инвестиции в размери, несъизмерими с техните възможности.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от ЗНА по конкретния проект на акт, които следва да започнат в началото на м. август 2021 г. и да продължат 30 дни. При необходимост ще бъдат проведени и допълнителни срещи със заинтересовани страни.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Нормативният акт произтича изцяло от правото на ЕС и задължението за транспониране на Директива (ЕС) 2019/904 относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда.

Цел на директивата за ограничаване на пластмасовите продукти (Директива (ЕС) 2019/904 относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда):

Основна цел на директивата е предприемането на мерки за намаляване на замърсяването с определени пластмасови продукти, за които е установено, че представляват около 86 % от пластмасите за еднократна употреба, срещани се като отпадъци по плажовете на територията на ЕС. Тези отпадъци попадат в огромна степен в морските води и нанасят значителна вреда не

просто на околната среда и различните морски видове, но оттам всъщност и на всички нас по хранителната верига.

Опитът до момента е показал, че за да се справим със значителното замърсяване е необходимо да бъдат предприети комплекс от мерки, свързани със:

- Забрана за определени продукти, за които има устойчиви заместители за многократна употреба или са изработени от други материали, различни от пластмаса
- Увеличаване на информацията за крайните потребители, в т.ч. чрез нови маркировки за съдържанието на пластмаса в някои продукти и за вредата от неправилното им изхвърляне
- Промяна в изискванията за проектиране и производство на определени продукти с цел намаляване на отпадъците от тях и стимулиране на рециклирането

2. Забрана за пускане на пазара на определени продукти.

Най-строгата мярка в директивата, която всички държави-членки трябва да приложат е забраната за пускане на определени продукти. Обосновката за избор на продуктите, които да бъдат забранени е на първо място възможността те не бъдат използвани, а за потребителите, които искат да ги използват са налице достатъчно алтернативи – за многократна употреба или от друг материал.

За другите продукти в обхвата на директивата ще бъде въведена разширена отговорност на производителя, свързана с покриването на разходи за събиране на отпадъци и за почистване (бутилки и съдове за напитки, мокри кърпички, тютюневи изделия с филтри, риболовни принадлежности, пластмасови торбички, чашки и кутийки за храна). За тези продукти не са налице на 100% възможни алтернативи, което е причина да не бъдат включени в забраната на европейско ниво.

Конкретните продукти, които ще бъдат забранени за пускане на пазара след влизане в сила на наредбата са:

- Пластмасови клечки за уши
- Чинийки
- Пластмасови прибори за хранене
- Бъркалки за кафе
- Сламки
- Кутийки за храна и чашки от експандиран полистирен, материал, който е придобил популярност у нас „стиропор“.
- Дръжки за детски балони
- Всички продукти от оксо-разградима пластмаса – материал, който под въздействието на слънчевите лъчи, въздуха и влагата се разпада на микроскопични части, но всъщност замърсява, тъй като представлява традиционна пластмаса, а не някакъв наистина биоразградим материал.

Важно е още е да се отбележи, че сламките и клечките за уши могат да бъдат пускани на пазара, но само при определени условия за професионални медицински цели по реда на специално законодателство.

3. Маркиране на определени продукти

С влизане в сила на българската наредба ще влезе и изискването няколко групи продукти да бъдат маркирани със специални символи и надпис на български, който гласи „пластмаса в продукта“. Това са мокри кърпички – за лична хигиена и за бита, пластмасови чашки, цигари и тютюневи изделия с филтър и дамските хигиенни продукти.

Самата маркировка беше определена с регламент на ЕС, т.е. акт, който е с пряко прилагане. Това означава, че конкретните маркировки и изискванията за тяхното поставяне като цветове, шрифтове и т.н. бяха определени по-рано тази година и производителите започнаха веднага да подготвят тяхното поставяне върху новите партиди продукти. От страна на министерството беше направено необходимото засегнатите в страната индустрии да получат необходимата информация своевременно. Що се отнася до самите крайни потребители, предстои на страницата на МОСВ да се публикуват самите графични изображения с кратка информация за тяхното значение и типовете продукти, на които потребителите скоро ще започнат да ги откриват.

Трябва да отбележим и причините за избора на тези продукти за маркиране. Първо използваните цигарени филтри са най-често срещаният отпадък по европейските плажове и оттам като замърсител на морската среда и трябва да се обърне специално внимание на това. Макар и в по-малка степен, това се отнася и за мокрите кърпички и за чашките. Оказва се обаче, че ако пластмасовите чашки, или поне по-масовите им видове, са добре познати на потребителите, то масово гражданите на ЕС не знаят, че цигарените филтри, мокрите кърпички и дамските хигиенни продукти съдържат пластмаса, а не са изработени от някакъв вид разтворима хартия. Съответно те не се разграждат във вода и всяко тяхно изхвърляне извън съдовете за отпадъци е абсолютно неправилно и носи вреда.

Отново обръщаме внимание, както и при забраната на определени продукти, че изискването за маркиране се отнася за новопостъпващите на пазара продукти, след като влезе в сила наредбата. Дори и немаркирани, всички продукти, които са пуснати на пазара преди това ще могат свободно да се търгуват до изчерпване на количествата.

4. Мерки за намаляване на потреблението на еднократни пластмасови чашки и кутии за храна.

Отбелязваме изрично, че единствените чашки, за които ще се въведе забрана, са тези от експандиран полистирен (т.нар. стиропор), които традиционно срещаме на места, в които се предлагат топли напитки - кафе, чай или често през зимата – греяно вино.

Извън тази забрана за останалите пластмасови чашки и кутийките за храна ще бъдат прилагани мерки за поетапно намаляване. Основните предложения, които са залегнали в проекта на наредба към момента са свързани с таксуване на тези продукти и изрично посочване на единичната им цена, като стимул за отказ на крайните потребители. В допълнение се предвижда и задължително поставяне на информационни табели за необходимостта от намаляването на тези пластмасови продукти, както и алтернативните възможности, които всеки един търговски обект предлага. Специално за кутийките за храна трябва да уточним, че става дума за еднократните порции преди всичко в обекти, които предлагат готвена храна и салати или такъв вид щандове в големите магазини. Трайното намаляване на тези продукти е дългосрочна цел, която трябва да бъде постигната през 2026 г. без към момента на европейско ниво да е фиксиран конкретен процент, който да се постигне.

Даваме си сметка, че това изисква сериозни усилия, затова наред с нормативната рамка и изискванията, които ще въведем първоначално, ще разчитаме много и на проактивната роля на

бизнеса и поемането на доброволни ангажименти за постепенното преориентиране и постигане на устойчиво намаляване на еднократните пластмасови продукти.

5. Изисквания към пусканите на пазара съдове за напитки и PET бутилки с вместимост до 3 литра:

- съдовете за напитки и PET бутилките могат да бъдат пускани на пазара само ако капачките им остават трайно прикрепени след отварянето им;

- PET бутилките задължително съдържат най-малко 25% рециклиран PET материал от 2025 г. и най-малко 30 % от 2030 г.

6. Разширена отговорност на производителя – задължения по директива и предложени мерки в проект на наредба:

- лицата, които пускат на пазара напитки в съдове и бутилки с вместимост до 3 литра, както и тези, които пускат на пазара хранителни продукти за бърза консумация в меки пликосе и обвивки, продължават да изпълняват своите задължения по реда на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки /НООО/. Към досегашните задължения се добавя ангажимента за почистване на замърсяването с отпадъци от тези продукти.

- лицата, които пускат на пазара напитки в PET бутилки с вместимост до 3 литра, имат задължението да изградят допълнителна система за разделно събиране само за бутилки, както и да постигат от 2022 г. ежегодно нарастващи цели за разделно събиране до постигане на 90 % през 2029 г. Тези задължения се изпълняват в допълнение към тези по НООО.

- лицата, които пускат на пазара пластмасови съдове за храни, чашки, торбички, мокри кърпички, тютюневи изделия и балони трябва да покриват разходите за почистване на замърсяването с отпадъци от тези продукти. Те изпълняват своите задължения като заплащат продуктова такса. Количествата, състава и дела на отпадъците от тези продукти, разходите за почистването им и размера на продуктовата такса се определят чрез национално представително проучване на всеки 5 години. /първото проучване е през 2022 г./.

- Задължението за заплащане на продуктова такса влиза в сила от 2025 г., с изключение на тютюневите изделия, за които е от 2023 г.

- лицата, които пускат на пазара риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса имат задължение за осигуряване на разделно събиране за отпадъците от тези продукти на пристанищните приемни съоръжения и постигането на ежегодни нарастващи цели по разделно събиране /от 5 % за 2024 г. до 40 % за 2031 г./ Тези задължения ще се изпълняват индивидуално или чрез организации по оползотворяване по допълнително определен в ЗУО ред.

- лицата, които пускат на пазара риболовни съоръжения, докладват пуснатите на пазара количества ежегодно /първото докладване е през 2023 г. за предходната година/.

- лицата, които пускат на пазара пластмасови съдове за храни, напитки в съдове и бутилки с вместимост до 3 литра, чашки, торбички, хранителни продукти за бърза консумация в меки пликосе и обвивки, мокри кърпички, тютюневи изделия, балони, дамски хигиенни продукти и риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса са длъжни да прилагат мерки за информиране на потребителите с цел намаляване на отпадъците от тези продукти.

- тези мерки се изпълняват индивидуално от всеки производител или колективно чрез сдруженията на производителите и браншовите организации, в които участват. Прилаганите мерки се докладват ежегодно в ИАОС.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

По данни на браншовите организации българските фирми – производители, които са пряко засегнати от въвеждането на забраните т. е. тези, които произвеждат чинийки, бъркалки, сламки, пластмасови прибори за хранене са около 50-60 бр. От тях 90 % са МСП, най-вече микро и малки фирми, които са концентрирали производството си изцяло върху производството на тези продукти. Това са фирми с малки обороти и при толкова тесен производствен сегмент очаквано ще спрат да произвеждат изцяло, тъй като преориентирането към други производства ще изисква инвестиции в размери, несъизмерими с техните възможности. Тук е мястото да отбележим, че и в двата стратегически документа – НПУО и национална стратегия за кръгова икономика са предвидени редица мерки, насочени към сектор „пластмаси“ и конкретно към МСП.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

1. Проект на наредба
2. Директива (ЕС) 2019/904
3. Проект на финансова обосновка

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Интернет страници на браншови организации
Срещи с браншови организации и представяне на техните членове
Писма и становища от браншови, секторни и неправителствени организации
Информационни материали от прилагането на мерки в други държави-членки

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Светлана Божкова

Дата: 05.08.2021 г.

Подпис: ...